

Motion till riksdagen 2025/26:2668

av **Helene Odenjung (L)**

Kriminalisering av strypvåld

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa strypvåld som en särskild brottsrubricering i svensk lagstiftning och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tydliggöra att samtycke till strypsex saknar ansvarsbefriande verkan om effekten är fysiska men, såsom medvetslöshet, förlust av kroppskontroll eller hjärnskador, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Vi ser en mycket oroande utveckling där våld i sexuella sammanhang normaliseras. En ny stor enkätundersökning om ungas sexuella och reproduktiva hälsa från Folkhälsomyndigheten visar att 24 procent av tjejerna har utsatts för vaginal, anal eller oral penetration mot sin vilja och 19 procent har utsatts för fysiskt våld under sex.

Mest framträdande är berättelser om strypgrepp. En studie från USA visar att andelen kvinnor som blivit utsatta för strypning i samband med sex har ökat från 8 procent 2003 till 54 procent 2021. Rättsmedicinalverket konstaterar att strypsex kan vara farligare än man tidigare trott – upprepade strypningar kan leda till långtgående

funktionsnedsättningar. Enligt SVT:s rapportering uppger hälften av alla unga att de har erfarenhet av strypsex.

Radioprogrammet Kaliber har gått igenom drygt 300 domar från de senaste fem åren som handlar om strypvåld och strypsex i nära eller tillfälliga relationer. År 2023 var det totalt 86 domar – en ökning med drygt 75 procent jämfört med de tre föregående åren. Strypning är dessutom den näst vanligaste dödsorsaken vid partnervåld mot kvinnor.

Trots detta saknas en tydlig brottsrubricering för strypvåld i svensk lagstiftning. Enligt svensk lag kan en person inte samtycka till att bli misshandlad, men om våldet sker i en sexuell kontext väljer vårt rättsväsende alltför ofta att blunda. Den valhänthet som rättsväsendet visar i denna fråga sker på kvinnors bekostnad. I dag ser vi stora skillnader i hur olika domstolar ser på strypvåld och vilken kunskap de har.

Vi kan inte acceptera horribla dombeslut, med väldigt låga fängelsestraff för män som dödar kvinnor i en sexuell situation. Vi kan inte heller acceptera de stora skillnader som finns i domsluten mellan olika domstolar. Vårt rättsväsen måste självklart ha en enhetlig rättstillämpning, även när det gäller svåra frågor såsom strypsex.

Storbritannien har löst detta genom att kriminalisera strypvåld i sin lag mot våld i nära relationer (Domestic Abuse Act 2021). Den som stryper, kväver eller på annat sätt hindrar andningen på en annan person, utan dennes samtycke, gör sig skyldig till brott. Den utsatta personen kan inte lämna ett giltigt samtycke till strypningen om effekten är kroppsskada, sjukdom, smärta eller att hon blir medvetslös. Den brittiska lagstiftningen borde tjäna som förebild för en ny svensk lagstiftning.

Helene Odenjung (L)